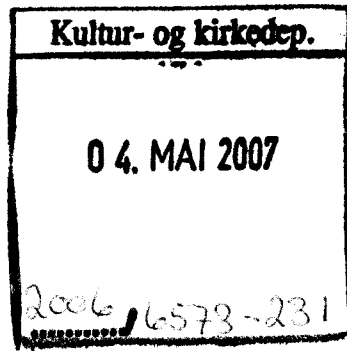

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep.

0030 OSLO

Ávjovárgeaidnu 50
N-9730 KARASJOK
Telefovdna +47 78 47 40 00
Telefákxa +47 78 47 40 90
samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no
NO 974 760 347

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI/SAKSBEHANDLER

DIN ČUJ./DERES REF.

MIN ČUJ./VÁR REF.

BEAIVI/DATO

05/4208 - 25

25.04.2007

Almmut go váiddát oktavuoda/

Oppgis ved henvendelse

Bibliotekreform 2014 - høringssvar fra Sametinget

Sametinget mener at høringsdokumentet gir en fyldig omtale av hvordan de norske bibliotekene spiller en viktig rolle i de flerkulturelle samfunn og om fremtidige utfordringer. Sametinget registrerer at mandatet for utredningen ble utformet i samsvar med premissene som ble lagt til grunn i St. meld. nr. 48 (2002-2003) Kulturpolitikk frem mot 2014 hvor formålet var å trekke opp hovedlinjene for kulturpolitikken det kommende tiåret.

Sametinget viser til at omtale om samiske forhold i ulike statlige reformer utelates og blir ikke ivaretatt på en betryggende måte. På samme måte som i St.meld. nr. 48 (2002-2003) Kulturpolitikk frem mot 2014, blir samisk språk og kultur bare sporadisk nevnt i Del 1 Strategier og tiltak. Sametinget mener at dette ikke er tilfredsstillende og at samisk bibliotekjeneste bør omtales i et eget avsnitt. Det forventes at regjeringens politikk og tiltak for samisk bibliotekjeneste blir beskrevet særskilt.

Samene er anerkjent som urfolk i Norge og står derfor i en særskilt stilling i forhold til øvrige etniske minoritetsgrupper. Den norske stat har gjennom ulike lover, forskrifter og konvensjoner forpliktet seg til å ta ansvar for samisk språk, kultur, historie og samfunnsliv. Statens ansvar for samisk kultur forplikter seg i første og fremst gjennom Grunnlovens § 110a.

Å bygge opp et tilfredsstillende bibliotektilbud til den samiske befolkningen, er etter Sametingets mening en nasjonal oppgave. Dette ansvaret må den norske stat forvalte i dialog med Sametinget, og det er Sametingets føringer som må legges til grunn i arbeidet.

Utredningen omhandler statens ansvar og nasjonale institusjoner sin rolle, men mangler omtale av statens ansvar for samisk språk og kultur basert på ulike lover og konvensjoner. Det forventes at statens ansvar for samisk språk og kultur ivaretas i planleggingen av nye reformer. En viktig side ved utvikling av bibliotekjeneste til den samiske befolkningen er at det i et fremtidig rammeverk legges til grunn for vern og utvikling av samisk språk og kultur.

Sametinget er positiv til forslagene til utvikling og kompetanseheving innen biblioteksektoren. I den forbindelse vil Sametinget imidlertid påpeke behovet for et eget samisk kompetanseutviklingsprogram som tar hensyn til de lokale behovene innenfor et samisk perspektiv og geografisk område. Videre vil Sametinget at nye samarbeidsløsninger på tvers av institusjons- og forvaltningsgrenser tar hensyn til behovene for samisk språk og kultur i bibliotekene og at tradisjonelle samiske kulturuttrykk gis mulighet for å fremme egen utvikling.

Sametinget mener at utfordringen ligger i å gi det samiske en naturlig plass i det enkelte bibliotek og ikke la det være noe særskilt, i periferien av bibliotekets tjenester. Det enkelte bibliotek rundt om i kommunene og i de store byene, må skaffe informasjon om samiske forhold, f.eks. om aktuell litteratur for bruk i skole og barnehage. Bibliotekene bør også ha informasjon om hvor samisk materiale er tilgjengelig og offensivt bygge opp egne samlinger med samisk materiale ut fra behovet i den enkelte kommune eller område.

I spørsmål som berører grunnleggende rettigheter, er det behov for visse statlige føringer for å sikre at statens samepolitiske forpliktelser blir oppfylt ved endringer av lover og forskrifter. Sametinget mener derfor at bibliotekloven bør endres slik at den sikrer en bedre bibliotekjeneste og ansvarliggjør bibliotekene generelt og spesielt overfor den samiske befolkningen. Den nåværende loven slår fast at folkebibliotekene skal gi et tilbud til hele befolkningen i Norge, men omtaler ikke spesielt om samisk bibliotekjeneste. Sametinget stiller seg positivt til forslaget om endring av forskriften til opplæringsloven slik at det stilles krav til kvalitet i skolebibliotektilbudet og forutsetter at kvaliteten i skolebibliotektilbudet også styrkes i forhold til samisk språk og kultur.

Omtale om samisk litteratur under avsnittet "Bibliotekene og det flerkulturelle Norge" på s. 20 kan misforstås. Det korrekte bildet er at det er vanskelig å få utgitt samisk litteratur av økonomiske årsaker. Forlagene kan ikke regne med fortjeneste av salg og utgivelsene må være fullfinansierte. Bevilgninger fra statlige myndigheter til utgivelse av samisk litteratur har ikke økt, og derfor må mange gode litteraturprosjekter vente i årevis før de kan realiseres. Behovet for samisk litteratur er stort og tilbudet lite. Dette gjelder samisk litteratur innen alle sjangere, men behovet er størst når det gjelder skjønnlitteratur på samisk for ungdom.

Kommentarer til enkelte forslag under "Strategier og tiltak"

1.1 Tilby digitalt innhold og nettbaserte tjenester

- Det må utvikles støtte for samiske tegn i dataverktøyene i alle biblioteksystemene som er i bruk i Norge.
- Programmet "Norsk digitalt bibliotek" må ha støtte for samiske tegn ved søk og menyer og hjelpetekster bør oversettes til samisk.

1.5 Videreutvikle kultur- og litteraturformidlingen i bibliotekene

- Innkjøpsordning for samisk litteratur er et viktig tiltak både i forhold til å sikre økt omsetning av samisk litteratur og en minimumssamling av samisk litteratur i bibliotekene.

1.6 Styrke bibliotekene som bidragsyttere til inkludering, integrering og kulturelt mangfold

- Det er viktig at alle landets bibliotek har et likeverdig tilbud til samiske brukere som en del av det kulturelle mangfoldet. Det er viktig at kompetansen om samiske forhold styrkes både med tanke på videreutvikling og formidling.
- Finnmark er et flerkulturelt fylke, og mange bibliotek i fylket har utviklet stor kompetanse når det gjelder bibliotekjeneste til innvandrere, Norsk-russisk biblioteksamarbeid og finsk bibliotekjeneste. Det er viktig at disse tjenestene styrkes både med tanke på videreutvikling og formidling.

2.1 Styrke og utvikle de organisatoriske enhetene i Norgesbiblioteket

- Sametinget mener at det er nødvendig å vurdere andre løsninger enn den foreslåtte konsolideringa. Et krav om at bibliotek med færre enn 5 årsverk, må konsolideres med andre bibliotek, kan få store konsekvenser i distrikts-Norge og særlig for samiske bibliotek, hvor det

finnes mange små bibliotek og hvor de geografiske avstandene er store. Sametinget mener at man må ta til betraktning geografiske forhold, størrelse på bibliotekene og bruken av biblioteket, og ut i fra dette gi muligheten til å etablere andre organiseringsformer.

3.1 Fornye den samlede kompetansen i biblioteksektoren

- Når det foreslåtte kompetanseutviklingsprogrammet etableres, forutsetter Sametinget at bibliotekenes kompetanseplaner inneholder tiltak for heving av kompetanse innen samisk språk og kultur.

Videre så forventes det at Sametinget blir trukket med så tidlig som mulig i oppfølgingsarbeidet med bibliotekreformen.

Dearvvuođajaguin/Med hilsen

Terje Trøtnes

Ráddelahttu/rådsmedlem